Valvontaosasto
Tavara- ja liikennevalvonta
Anne Pullinen

Lausunto
KAA 2/2024 vp
14.3.3205
Tulli/2025/00653

Sosiaali- ja terveysvaliokunta
StV@eduskunta.fi

Tullin lausunto kansalaisaloitteeseen koskien kannabiksen laillistamista, sääntelyä ja verotusta

Tulli on tutustunut kansalaisaloitteeseen ja esittää lausuntonaan seuraavaa:

Aloitteessa on ehdotettu kannabiksen laittomuuden kumoamista. Tulli huomauttaa, että aloitteessa ei käy selkeästi esille, onko aloitteen tarkoitus kumota kannabiksen status huumausaineena vai onko kyseessä laajempi valmisteiden sääntely ja verotus tai mahdollisesti laajempi valmisteisiin liittyvien lainsäädäntöjen kumoaminen.

Aloitteessa on kuitenkin ehdotettu, että hallussapito, omatarveviljely, valmistus ja myynti sallitaan ikärajoin. Tullin toimivaltaan ei kuulu hallussapidon, viljelyn, valmistuksen tai myynnin valvonta, joten näiden osalta Tullilla ei ole lausuttavaa.

Tulli nostaa huomiona kuitenkin, että myynnin mahdollinen salliminen mahdollistaisi toteutuessaan oletettavasti myös maahantuonnin ja -viennin sekä etäoston (nettikauppa). Maahantuontikielto on tällä hetkellä Kannabikselle eli kannabiksen kukinnoille, kannabiskasville ja kasvin osille. Kannabis (eli intialainen hamppu) on huumausaine (Valtioneuvoston asetus huumausaineina pidettävistä aineista, valmisteista ja kasveista 543/2008). Kannabiksesta tehtyjen valmisteiden osalta on lisäksi maahantuontirajoituksia erityislainsäädännöissä vaihtelevasti. Tällaisia tuoteryhmiä ovat esimerkiksi kosmetiikka ja elintarvikkeet ja myös siementen maahantuonti on rajoitettua mutta ei kiellettyä.

Aloitteessa ehdotetaan, että kannabikselle luodaan muihin päihteisiin, esim. alkoholiin ja tupakkaan, rinnastettava säännöstelyjärjestelmä hyödyntäen muiden maiden mallia. Esimerkiksi USA:ssa laillisesti myytävän kannabiksen tulee täyttää tiukat laatuvaatimukset (THC- ja CBD-pitoisuus tarkasti tiedossa, torjunta-aineiden, homeiden ja raskasmetallien määrille raja-arvot) ja tuotteiden pitää olla lisensoituja. Euroopassa useat maat ovat laillistaneet kannabiksen, mutta hyvin erilaisilla kriteeristöillä ja laatuvaatimuksilla. Standardisoidut laatuvaatimukset puuttuvat. On siis oletettavaa, että maahantuonnin ja myynnin laillistamisen jälkeen laillisesti ostettu Suomeen tuotava kannabis olisi laadultaan hyvin vaihtelevaa.

Tulli näkee, että kansalaisaloitteen mukainen kannabiksen myynnin salliminen tulisi voimaan tullessaan todennäköisesti lisäämään maahantuontia ja näin ollen etäostoa. Maahantuonti toisi kannabiksen myös tulliselvityksen alaisuuteen. Tällä hetkellä kannabiksen maahantuonti on kiellettyä ja kannabiksen tuontia tutkitaan laittomana maahantuontina. Kannabiksen laillistaminen ei poistaisi valvontaa vaan muuttuisi verovalvonnaksi. Tulli näkee, että ehdotuksen mukaisesti verotuksen lisääminen lisää myös verorikosten määrää ja näin ollen laittoman maahantuonnin valvonnan sijaan tullaan todennäköisesti suorittamaan enemmän verorikoksien tutkintaa.

Edellä esitettyyn perustuen Tulli katsoo, että mahdollinen maahantuonnin ja maastaviennin sekä myynnin salliva lainsäädäntö tulisi voimaan tullessaan lisäämään Tullin tehtäviä Tullin toimivaltaan kuuluvan tavaroiden maahantuonnin ja viennin valvonnan osalta seuraavasti:

- Maahantuonti- ja vientilupien valvonta tulliselvitysvaiheessa (uusi tehtävä)
- Maahantuontiverojen tulliselvitys ja valvonta (uusi tehtävä)
- Maahantuonti – ja vientirajoitusten valvonta esimerkiksi ikärajat ja määrät (uusi tehtävä)
- Tavaroiden laboratorioanalyysit esimerkiksi laatukriteerien valvonta (uusi tehtävä)
- Kaupallisten tavaroiden kuluttajasuojavalvonta (uusi tehtävä, määritettävä valvontaviranomainen)
- Tulliselvitys – ja tulliverorikosten rikostutkinta (uusi tehtävä)
- Laittoman tavaran rikostutkinta (nykyinen tehtävä, joka voi lisääntyä)

Edellä mainittujen lisäksi tehtäviin liittyen voi olla myös tarvetta toteuttaa teknisiä ratkaisuja Tullin tulliselvitys- ja valvontajärjestelmiin. Näiden osalta ei tässä yhteydessä osata arvioida resurssi – tai kustannusarvioita.

PULLINEN ANNE-MARIA 91296344B

Allekirjoittaja PULLINEN ANNE-MARIA 91296344B
DN: cn=PULLINEN ANNE-MARIA 91296344B, o=Tulli, email=anne.pullinen@tulli.fi
Päivämäärä: 2025.03.24 14:42:40 +02'00'

Anne Pullinen
tulliylitarkastaja

Liitteet

Jakelu

Tiedoksi Kirjaamo

Vastausosoite StV@eduskunta.fi